

Erich Kästner
**PALAVRACI
BARON**

ÇABDAŞ DÜNYA EDEBİYATI
Roman

Çeviren: Akşit Gökürk

Resimleyen: Walter Trier

5. basım

ÇAN
ÇOCUK

Erich Kästner

PALAVRACI BARON

Bu kitapta dünyanın en palavracı baronu ile tanışacaksınız desek palavra sayılmaz.

Alnının ortasında kiraz ağacı yetişen bir geyik, mavi bir tilki, hızı nedeniyle ayakları aşınıp kısalarak Hollanda tazısına dönüşen bir köpek, ortadan ikiye bölünebilen bir at, bir saat içinde bir ülkeden diğerine gidip gelebilen bir adam... Şaşırdınız mı? Hiç şaşırmayın! Tüm bunlar size inanılmaz geliyor olabilir; ama yine de Palavracı Baron'a bir kulak verin. Eğlenceli bir okuma deneyimi olacağından hiç şüphemiz yok!

ISBN 978

9 78975

Erich Kästner
PALAVRACI
BARON

Çeviren: Akşit Göktürk ■ Resimleyen: Walter Trier

Yayın Yönetmeni: Samiye Öz
Yayın Koordinatörü: İpek Gür
Kapak ve İç Tasarım: Gözde Bitir S.
Tasarım Uygulama ve Dizgi: Gelengül Çakır
Düzeltili: Fulya Tükel
Kapak Baskı: Azra Matbaası
İç Baskı ve Cilt: Özal Matbaası

1. Basım: 2000

5. Basım: Mart 2011

ISBN 978-975-510-610-6

Münchenhausen, Erich Kästner

© Can Sanat Yayınları Ltd. Şti., 2000

Bu eserin Türkçe yayın hakları

Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak

kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni

olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Can Sanat Yayınları Yapım, Dağıtım, Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 89 Faks: 252 72 33

www.cancocuk.com cancocuk@cancocuk.com

CAN
ÇOCUK

Bu kitabın sahibi:

.....

AÇIKGÖZ BUDALALAR
DON KİŞOT
GULLIVER'İN GEZİLERİ
HAYVANLAR TOPLANTISI
KÜÇÜK HAFİYELER
NOKTACIK İLE ANTON
UÇAN SINIF
yazarın yayınevimizden çıkan
diğer kitaplarıdır.

Erich Kästner

23 Şubat 1899'da Dresden'de doğdu. Birinci Dünya Savaşı'na katıldı. Savaştan sonra liseyi bitirdi ve üniversitede Alman dili, tarih, felsefe ve tiyatro tarihi okudu. Gazetelerde redaktör ve tiyatro eleştirmeni olarak çalıştı. 1933'te iktidardaki Nasyonal Sosyalistler bütün kitaplarını yaktılar. Gestapo tarafından iki kez tutuklandı ve 1943 yılında yazı yazması yasaklandı. Savaştan sonra tiyatro ve film alanlarında çalıştı. 1966 yılında edebiyat çalışmalarına son verdi. 1974 yılında Münih'te öldü. Yaşamı boyunca yapıtları pek çok ödüle layık görüldü. Çocuklar için yazmış olduğu kitaplar bütün dünyada çeşitli dillere çevrildi. Kästner, Alman çocuk edebiyatında yeni bir çığır açmış, çocuk kitaplarını gerçekçi temeller üzerine oturtmuştur.

PALAVRACI BARON

İçindekiler

Önsöz, 7

Kuledeki At, 10

İçkici Bir General, 14

Sicime Dizili Ördekler, 18

Kızak Çeken Kurt, 23

Kirazlı Geyik Avı, 25

Başka Av Serüvenleri, 28

Ortadan Bölünen At, 34

Top Güllesine Biniş, 39

Padişahın Arı Çobanı, 45

Padişahla Tutulan Bahis, 52

Deniz Serüvenleri, 65

İkinci Ay Yolculuğu, 72

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

1912

Önsöz

Bu kitapta serüvenlerini anlatan Palavracı Baron'un bir zamanlar gerçekten yaşamış bir kişi olduğunu bugün kesinlikle biliyoruz. Palavracı Baron, aşağı yukarı iki yüz yıl önce yaşamış, Almanya'nın Braunschweig kentinde doğmuş, okula gitmiş, orda subay olmuş. Soylu ailelerin, oğullarını subay yapmaları çok yaygın bir şeymiş o zamanlar. Zengin babalar büyük yurtluklarında günlerini gün eder, ava gider, kırlarda ata biner, kırmızı şaraplar içer, oğullarını subay yaparlarmış. Kocayınca da oğullarını çağırır, her şeylerini, yurtluklarını oğullarına bırakırlarmış. Bu kez de onlar günlerini gün eder, ava gider, kırlarda ata biner, kırmızı şaraplar içer, onlar da oğullarını subay yaparlarmış. Babadan oğula böyle sürer gidermiş bu iş.

Avusturya'yı İmparatoriçe Maria Theresia'nın, Prusya'yı Büyük Friedrich'in, Rusya'yı da İkinci Ka-

terina'nın yönettiği günlermiş o zamanlar. Her yerde savaş olduğu için her yerde ordular varmış, her yerde ordular olduğu için de her yerde subay gerekliymiş. İnsanın kendi ülkesinde savaş yoksa, atına atlar, gider başka bir ülkenin ordusuna yazılırmış. İşte Palavracı Baron da böyle yapmış. Kendi ülkesinde canı sıkılmaya başlayınca, gitmiş Rus Ordusu'na girmiş. Ruslarla Türkler arasında bir savaşta tutsak düşmüş, özgürlüğüne ancak birkaç yıl sonra kavuşabilmiş. Sonraları babası onu geri çağırmış, küçük bir şato ile büyük topraklar bırakmış Palavracı Baron'a. O da çıkarmış üniformasını sırtından, başlamış gününü gün etmeye. Ava gitmiş, kırlarda ata binmiş, kırmızı şaraplar içmiş. Oğlu yokmuş. Dolayısıyla, oğlunu subay yapamamış!

Bunun dışında, bütün öbür baronlar gibi yaşamış Palavracı Baron. Ama öbür baronlardan ayrılan bir özelliği onun adını bu günlere ulaştırmış: Kırmızı şarabını yudumlarken olağanüstü öyküler anlatmış bu. Anlattığı öyküleri dinleyen masa arkadaşlarının, öbür baronların, doktorun, papazın ağzı bir karış açık kalırmış. Birisi, bu olağanüstü öyküleri gizli gizli yazıp bastırmaktan kendini alamamış. Palavracı Baron bunu işitince çok kızmış, kitabın basımını önlemek istemiş. Önlemeyi başaramayınca da öfkesinden ölmüş.

Bu öyküleri böyle olağanüstü yapan özellik neymiş? Kuyruklu yalanlarla dolup taşmaları! Gerçekten

*katılmış olduğu yolculukları, savaşları anlatırken Palavracı Baron, kapıya bacaya sığmayacak yalanlar so-
kuşturur araya! Ama Palavracı Baron'un ki gibi ilginç, açık yürekli, tatlı, gönülden yalanlar söylemenin yolu-
nu yordamını bilmek gerek. Okuru aldatmak değil önemli olan! Ona bir masal anlatıcısının tatlılığıyla göz kırparak, onu gülümsetmek, anlatılanı benimse-
terek onu eğlendirmek.*

*Şimdi siz okuldan eve gelip de, "Anneciğim, yolda bir otomobille konuştum, yarın yağmur yağacağını söyledi bana!" dersiniz, sizi üne kavuşturacak türden bir yalan söylemiş olmazsınız. Palavracı Baron gibi yalan söyleyebilmek bir sanattır. Hemen denemeye kalkmayın, hele oturun aritmetik ödevlerinizi bitirin ilkin! Ödevleriniz bitince de Palavracı Baron'un kara-
da, havada, denizde, her yerde başından geçen serü-
venlerini okumaya başlayın. Hepinize bol eğlenceler!*

Kuledeki At

Rusya'ya ilk yolculuğum korkunç bir karakışın ortalarına rastlar. Yolculuk için kış mevsimini seçmemin nedeni, Kuzey Almanya'da, Polonya'da, Litvanya'da yolların çok kötü oluşuydu. İlkbahar ya da güz aylarında bu yollar, her yolcunun saplanıp kalacağı diz boyu çamurla dolar, yaz aylarında da insanı öksürüklere boğan bir toz denizine dönüşürdü. Bu yüzden, bu yolculuğu kışın yapmaya karar verdim.

At sırtında yolculuk ediyordum. Karlı buzlu havada en uygunu da buydu. Ancak, kuzeye yaklaştıkça, bu uzun yol için biraz ince giyinmiş olduğumu sezinemeye başladım. Polonya'da, bir yol kıyısına uzanmış, yoksul, tir tir titreyen, neredeyse çırılçıplak bir adamcağızla karşılaşıncı, birden içim sızladı. Kendi üşümemi falan unuttum. Paltomu çıkardığım gibi

adamın sırtına örttüm. Örtter örtmez de göğün yukarılarından bu davranışımı kutsayan kalın bir ses işittim:

“Bu iyiliğin, karşılıksız kalmayacaktır, sevgili oğlum.”

Gene yola koyuldum. Gece oldu, karanlık çöktü. Yabancı olduğum bu ülkede, yol iz tanımıyordum. Dört bir yanın karlarla kaplı oluşu, işimi daha da güçleştiriyordu.

Bir ara iyice yorulurken atımdan aşağı indim. Kaçmasın diye atımı kar üstünde ağaç kökü gibi gözüken sivri bir kazığa bağladım. Ne olur ne olmaz diye tabancalarımı koltuğumun altına sıkıştırıp karın üzerine uzandım, yattım. Derin bir uyku çektim.

Uyandığım zaman gün çoktan yükselmişti. Çevreme bir bakındım. Bir köyün orta yerinde, kilise avlusunun ortasında uzandığımı görünce şaşkınlıktan çarpılmışa döndüm. Atım görünürlerde yoktu. Derken birden yukarıda bir yerde kişnediğini işittim. Başımı kaldırıp baktığımda, hayvancağızın, kilise kulesinin tepesindeki rüzgâr gülüne yularından asılı olduğunu gördüm. Kişniyor, havada debeleniyor, kurtulup yere inmek istiyordu. O an her şeyi anlayıverdim birden. Bir önceki gece ben geldiğimde bütün köy, kilisesiyle, kulesiyle, kalın bir kar örtüsü altındaymış. Karanlıkta, bir ağaç kökü sandığım sivri kazık da, kilise kulesinin her yanı örtmüş olan kalın kar tabakası üstünde kal-

mış horozlu rüzgâr gülüymüş. Geceleyin hava birden yumuşayıvermiş. Üzerinde yattığım karların erimesiyle, gitgide alçalarak kilisenin avlusunda bulmuştum kendimi.

Ne yapmak gerekiyordu şimdi? Atıcılıkta üstüme kimse olmadığından, çektim tabancalarımın birini, kulede asılı duran atın yularına nişan alarak ateş ettim. Yuların ikiye bölünmesiyle at da kurtuldu aşağı indi. Hemen atladım üzerine, gene yola koyuldum.

İçkici Bir General

Petersburg'a varır varmaz Rus Ordusu'nda bir subaylık görevine atanmam için yetkililere başvurduğum. Ancak, atanma işlemini bir süre beklemek zorunda kaldım. Böylece eğlenmek, para harcamak için bol bol zaman bulabildim. Gece yaralarına dek kumar oynuyorduk. İçtiğimiz içki ise hesaba kitaba sığar gibi değildi. Rusya, yılın çoğu aylarında soğuk bir ülke olduğundan, içki ısıtsın diye içiliyordu orada. Çok üşüyen çok içiyor, böylece içkiye karşı daha büyük bir dayanıklılık kazanıyordu. Kimileri öyle çok içiyordu ki, insan onları seyrederken bile sarhoş oluyordu. Tabii benim hep seyirci durumunda kaldığım anlamına gelmez bu! İçkiyi en çok kaldıranlardan biri de, kır sakallı, bakır kırmızısı yüzlü bir generaldi. Türklerle bir savaşta, pala ile kafatasının tepesi uçurulmuş olduğundan şapkasını hiç başından çıkarmazdı. Birlikte

içki masası başında oturduğumuz zamanlar bile şapkası başında olurdu. Yemeklerde en azından üç şişe votka, ardından da bir şişe rakı içerdi. Ama iki şişe rakı içtiği günler de eksik değildi. Gene de hiçbir zaman sarhoş olmazdı.

Generalin bu durumu benim için bir bilmeceydi. Sonunda işin içyüzünü öğrendim. İçerken, her saat başı şapkasını birazcık havaya kaldırır, sonra gene giyerdi. Bir akşam böyle şapkasını kaldırdığında, baktım ki, şapkanın altındaki gümüş bir kapak da birlikte kalkıyor. Bu gümüş kapak, onun kafatasının uçmuş olan tepesinin yerini tutuyordu. Bu eşine rastlanma-

dık yöntemle, şapkasını her kaldırışta, kafasının içinde biriken alkol tütsüsünü bir bulut gibi dışarı salıveriyor, sonra da yemeğe daha yeni oturmuş gibi ayık bir kafayla yeniden içmeye başlıyordu.

Gördüğümü anlattığım zaman arkadaşlarım ilkin bana inanmadılar. Bunun üzerine bir gün, tam şapkasını kaldırdığı sırada, ucunu Hollanda malı pipomdan tutuşturduğum uzunca bir kıvılcımlı çöpü, kafasından yükselen alkol bulutuna değdiriverdim. Görülmeye değer bir şey oldu o zaman! Tutuşan bulut, mavimsi bir alevle, bir din ermişinin başını çevreleyen kutsal ışık gibi, yaşlı generalin tepesinde parıldıadı.

Bu olağanüstü görüntü karşısında herkes şaştı kaldı. Generalin kendisi de bu küçük deneyden çok hoşlandı. Sonraları ikide bir, gülümseyerek şöyle dedi bana hep:

“Palavracı Baron, benim kafayı gene bir tutuşturursen çok iyi olacak!”

Sicime Dizili Ördekler

Güzel bir sabah, ormanda avlanırken, bir ördek sürüsünün küçük bir göl üzerinde süzülerek uçtuğunu gördüm. Ateş etsem bu yabanördeklerinden ancak birini vurabilecektim, ötekiler ise kaçıp gidecekti. Buna gönlüm elvermedi. Derken parlak bir buluş çaktı kafamda. Uzun bir sicim aldım, bir ucuna kahvaltımından kalma pastırmadan bir parça bağladım.

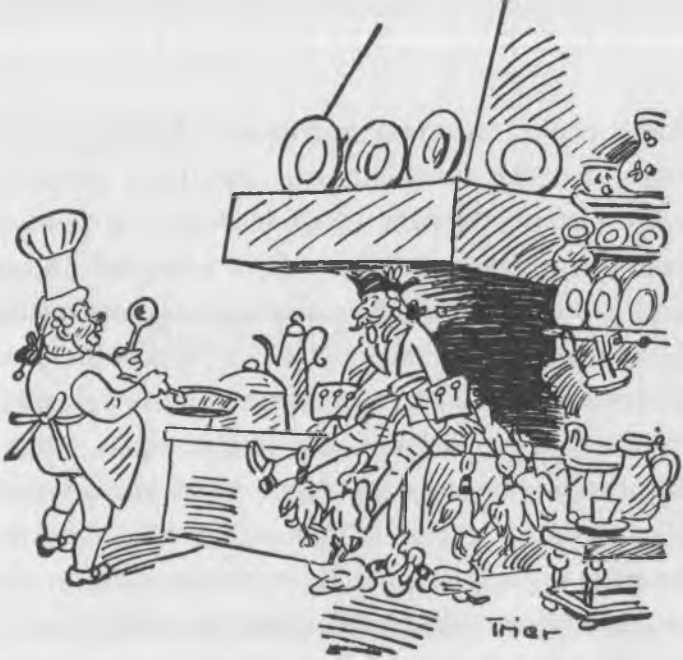
Sazlar arasına saklandım. Sicimin ucunu göle doğru fırlattım. Az sonra ördeklerden biri geldi, pastırmayı yutuverdi. Pastırma parçası çok yağlı, dolayısıyla da kaygan olduğundan sicimle birlikte ördeğin gerisinden dışarı çıktı. Derken ikinci bir ördek yaklaştı, yuttu pastırmayı. Yutar yutmaz, onun da gerisinden dışarı çıktı. Bir ördek, bir ördek daha, bir daha, derken sürdü gitti bu böyle. Bizim yağlı pastırma, ördekten ördeğe geçerken, bir an geldi bütün ör-

dekler attığım sicimin üstüne tespih taneleri gibi dizildiler.

Ördekleri çektim sudan çıkardım, sicimin bir ucunu da altı kez belime dolayıp evin yolunu tuttum: Ördekler iyice ağırdı, ben de adamakıllı yorulmuştum. Ansızın hepsi birden kanatlarını çırparak havalandırdılar. Ben de artlarındın. Dedim ya, sicimi altı kez belime dolamıştım. Anlaşılan göle doğru uçmak istiyorlardı. Paltomun eteklerini birer yelken gibi kullanarak ördeklerin yönünü değiştirmeyi başardım. Göle değil, karaya doğru uçuyorduk şimdi. Benim eve yaklaşmak üzereydik. Derken birinci ördeğin boynunu burktum, sonra ikincinin, sonra bir başkasının. Ördekleri böyle birbiri ardından boğazladıkça yavaş yavaş alçalarak tam benim evin bacasından aşağı mut-

faktaki ocağın içine indik. Sonunda ördekler kendilerini bu ocakta bulacaklardı nasıl olsa. Benim aşçı bu gelişimizi görünce şaşkınlıktan küçük dilini yutuyordu. Neyse ki ocakta ateş yoktu daha. Yoksa yaban üzümlü ördek kızartması yerine Palavracı Baron kızartması gelecekti yemek masasına!

Ördek avından söz açılmışken bir ilginç serüveni mi daha anlatayım size. Bir sabah, yatak odamın penceresinden bakarken, gölün üzerini gene yabanördekleriyle dolu gördüm. Odamın köşesine dayalı duran tüfeğimi kaptığım gibi fırladım aşağı indim. Evin sokak kapısından öyle bir hızla çıktım ki, yüzümü kapiya çarptım. Çarpmak deyip geçmeyin, küt diye toslayınca o koca kapiya gözlerimden ateş çıktı. Ama ne

olursa olsun, kararımdan dönecek değildim. Göle doğru, ördekler tüfeğimin atış alanı içine girinceye değin koştum. Durdum, tüfeğimi doğrultup güzelce nişan aldım. Ama tam bu sırada ne göreyim? Kapıya çarptığım zaman tüfeğimin horozunun ateşleyeceği kapsülü de düşürmemiş miyim? Ne yapacaktım şimdi? Hemen biraz önceki çarpmanın gözlerimdeki etkisini düşündüm. Gözlerimi alabildiğine açtım, tüfeğimi yabanördeklerine doğrulttum, sonra gözlerimden birine olanca gücümle bir yumruk indirdim. Gözüm-den gene kıvılcımlar çıktı. Bu kıvılcımlardan biri barutu ateşleyince tüfeğim de patladı. Tam elli çift yabanördeği, yirmi alabaş ördek, üç çift de çamurcu ördeği vurmuştum.

Kızak Çeken Kurt

Yolculuğum iyi geçiyordu. Rusya'nın içerilerine doğru ilerliyordum. Rusya'da at sırtında yolculuk pek alışılmış bir şey olmadığından, ülkenin töresine uyup kendime bir kızak aldım. Atımı kızağa koştum. Petersburg kentinin yolunu tuttum.

Estonya'da mıydım, yoksa oralara yakın bir yerde miydim, geçmiş gün, iyice bilemiyorum şimdi; uçsuz bucaksız sık bir ormanı geçerken atım birden ürke rek, korkusundan, daha hızlı koşmaya başladı. Bir an geriye döndüm baktım ki ne göreyim; aklıktan gözleri dönmüş bir kurt, olanca hızıyla ardımızdan seğirtiyor. Ha yetişti ha yetişecek. Öyle uzun boylu düşünmeden, hemen yüzükoyun yatarak kızağın içine saklandım. Atın da dizginlerini salıverdim. Atım, dilediği gibi çekiyordu kızağı şimdi. Beni yağlı bir av olarak gözüne kestiren kurt, arkadan üzerime sıçrarken birden

yüzükoyun yatmamla, tepemden geçerek atın sağrıl-
rına çullandı.

Hayvancağızı büyük bir azgınlıkla ısırmaya, par-
çalamaya başladı. O ısırıkça at da canının acısıyla
daha hızlı koşuyordu. Bir an başımı kaldırıp baktı-
ğımda, kurdun, atın sağrılarını yiyip bitirdiğini, açtığı
oyuktan atın gövdesine girmek üzere olduğunu gör-
düm. Girmesine zaman kalmadan, kamçımın sapıyla
kurdu adamakıllı dövmeye başladım. Bu umulmadık
kötek ile şaşkına dönen kurt, fişek gibi ileri fırladı. Bu
sırada atın parçalanmış gövdesi yana düşüverdi. Atın
yerine kurt, kızağın koşumları içindeydi şimdi. Ben
de alabildiğine kamçılıyordum kurdu. O, can acısıyla
kaçtıkça ben daha da hızlı kamçıladım, Dağlar, tepeler,
ormanlar içinden yel gibi yol alarak, büyük bir kentin
dış dolaylarındaki ilk evlere ulaştık. Petersburg'a gel-
miştik. Sokaklarda bizi görenlerin ağzı bir karış açık
kalmıştı. Bir kurdun kızak çektiğini daha önce hiç bir
yerde görmemişlerdi. Bu serüveni şimdi ne zaman
ansam, kurdu saatlerce durmadan dinlenmeden kam-
çılayışımı düşündükçe kollarıma ağırlar girer.

Kirazlı Geyik Avı

Bir gün avda bütün cephanemi bitirdiğim bir sırada karşımda kocaman bir geyik beliriverdi. Cephanesiz olduğumu sezmiş gibi, karşımda hiç korkusuz duruyor, alay edermişçesine gözümün içine bakıyordu. Ben de tam kiraz yiyordum o anda. Derken bir şey geldi aklıma. Tüfeğimi barutla sıkıladıktan sonra, saçma yerine ağızımdaki kiraz çekirdeklerini namluya doldurdum. Nişan aldım, geyiği tam alnının çatından, iki boynuzu arasından vurdum. Geyik alnına vuran çekirdeklerle sersemledi, birkaç adım sendeledi, ama gene de kaçıp kurtuldu elimden.

Bir-iki yıl sonra, bir gün gene aynı ormanda boynuzları arasında bir buçuk metreden daha büyük bir kiraz ağacı bulunan kocaman bir geyik çıktı karşıma. Hemen tanıdım bu geyiği. Ona kendi malım gözüyle bakıyordum artık. Bu kez, bir atışta devirdim hemen.

Yanına gittiğimde, ezilmiş kirazların suyunun yere damlamakta olduğunu gördüm. Geyiğin alnındaki ağaç, tepeden tırnağa, iri, kıpkırmızı kirazlarla doluydu. Kirazın böyle tatlı olanını daha önce hiç yemiştim desem, yalan olmaz.

Şu olaya ne dersiniz sözgelişi? Polonya'da bulunduğum sırada, avlanırken birden barutum bitmiş, akşam karanlığı çökerken koca ormanda öyle kalakalmıştım. Ağır ağır ilerleyerek eve dönmeye çabalıyordum. O sırada korkunç ayının, koskoca açılmış ağızıyla, gözler karartan bir hızla üzerime doğru gel-

diğini gördüm. Ceplerimi karıştırdım hemen. Ne saçmam ne de barutum kalmıştı. Bula bula iki irice çakmak taşı buldum. Bunlardan birini canavarın açılmış ağzına attım, gırtlığından içeri indi gitti. Taşın acısıyla yerinde kıvranarak arkasını bana döndüğü sırada, hemen ikinci taşı da gerisinden içeri fırlattım. Bu ikinci taş bağırsaklarından yukarı doğru ilerleyerek tam midesinde öbür taşla çarpıştı. Bu çarpışmadan korkunç bir patlama çıktı, canavar da parçalanıverdi. O gün böyle paçayı kurtarmış oldum. Ama bundan sonra bir daha hiçbir ayıyla cephanesiz savaşmak istemediğimi söylersem hiç şaşmamalısınız.

Başka Av Serüvenleri

İnsanın kafasını işletebilmesi, bütün erkekçe davranışların, kahramanlıkların temelidir. Ünlü askerler, denizciler birçok tehlike karşısındaki mutlu kurtuluşlarını çoğunlukla bu özelliklerine borçludurlar. Ama bir avcının, bir sporcunun da her an uyanık olması, kafasını işletmesi, başarısı için en önemli şeydir. Şimdi anlatacağım olay bunun doğruluğunu gösterecek size.

Rusya'da bir gün koca bir ormanda güzel bir mavi tilki gördüm. Bu tilkinin postu çok değerli olduğundan, mermiyle ya da saçmayla avlanması doğru değildi. Mermi de saçma da bu değerli kürkte delikler açıyordu. Bundan dolayı, hemen tüfeğimin namlusundaki mermiyi çıkardım, yerine cebimdeki uzunca bir çiviye sürerek ateş ettim. Öyle keskin nişan almışım

ki, tilkiyi kuyruğunun ucundan koca bir ağacın gövdesine çivilemişim. Doğruca ağacın yanına gittim. Bıçağımı belimden çıkararak tilkinin yüzünü bıçakla alnından aşağı dikine çizdim. Aldım elime kırbacımı, vurdum vurdum, vurdum, en sonunda tilkicik can acısıyla o güzel postunun içinden fırlayarak kaçtı gitti. Böylece kürk de bana kaldı.

İnsanın talihi bir kez iyi gitti mi, işlemiş olduğu birçok yanlış da arada kaynar gider. Tıpkı şu anlatacağım olayda görüldüğü gibi:

Tilki avından hemen sonra, ormanda bir yabandomuzuyla dışisinin art arda koşmakta olduklarını gördüm. Ateş ettim, vuramadım. Bununla birlikte, öndeki domuz kaçmış, arkadaki olduğu yerde kalakalmıştı. Yanına gittim, bunun çok kocamış bir dişi domuz olduğunu gördüm. Kördü, iyice yaşlıydı. Sonradan anladım ki bu dişi domuz, kör olduğu için öndekinin kuyruğunu ağızıyla tutmuş, onun ardından gidiyor, ancak onu izleyerek yolunu bulabiliyordu. Ama benim mermi öndeki erkek domuzun kuyruğunu koparınca, o kaçmış, bu da olduğu yerde kalakalmıştı. Ötekinin kuyruğundan kopan parça ağızında duruyordu. Ben de bu parçanın ucunu tuttum, yürümeye başladım. Kör domuz, erkeğinin gene kendisini çekmekte olduğunu sanarak hiç direnmeden kuzu kuzu ardımdan geldi.

Bu yabandomuzları çok tehlikelidir. Bir gün or-

manda dolaşırken, bir tanesi ansızın karşıma çıkıverince, ne yapacağımı, kendimi nasıl savunacağımı şaşırdım. Ne tüfek ne cephane vardı üzerimde. “Ne yap-sam?” diye düşünmeye kalmadan, bir koşu üzerime gelmeye başladı. O korkuyla hemen bir ağacın arkasına geçiverdim, domuz da geldi o hızla ağaca öyle bir çarptı ki, uzun sivri dişleri ağacın gövdesine saplandı kaldı. Ne dişlerini kurtarabilecek ne de bir daha saldırabilecek durumdaydı artık. “Hah, hah!” diye güldüm o zaman. “Şimdi elimdesin koca domuz,” dedim! Yerden bir taş aldım, kocaman sivri dişlerini ağaca adamakıllı çaktım, bir daha çıkarmasın diye uçlarını da eğdim. Sonra en yakındaki köye koşarak bir at arabası tuttum. Getirdiğim urganlarla domuzu kısıvrak bağladım, onu canlı olarak kente götürmeyi başardım.

Alnımın karayazısı mıdır nedir, en korkunç canavarlar en güçsüz bir ânımda çıkarlar karşıma. Sanki cephanemin bitmiş olduğunu içgüdüleriyle sezerler. Gene bir gün böyle ansızın aç bir kurt bütün azgınlığıyla üzerime çullanınca ilkin ne yapacağımı şaşırdım, sonra birden yumruğumu ağzından içeri daldırıverdim. Can korkusuyla, yumruğumu boğazından aşağı dürttüğçe dürttüm. Korkudan kolumu geri çekemiyordum. Bir kurtla böyle göz göze bakarak boğuşmak da pek iç açıcı bir iş değildi. Bıraksam beni parça parça edecekti. Gözleri öfkeden ateş saçıyordu. Kolumu

daha da soktum karnına doğru. En sonunda, karnının içinden kuyruğunu yakaladım. Sıkıca tuttum kuyruğunu, yaradana sığınıp var gücümle bir çektim, hayvanın içini dışına bir eldiven gibi çeviriverdim. Böyle tersyüz olmuş durumda bıraktım onu oraya, sonra ardıma bile bakmadan uzaklaştım.

Bununla birlikte, bir gün Petersburg'da dar bir sokakta üzerime saldıran kuduz bir köpeği aynı yöntemle haklayamadım. Kaçsam, beni nasıl olsa yakalayacaktı. Bir an bile oyalanmadan, sırtımdaki kürkü çıkarttığı gibi köpeğin önüne fırlattım. O kürkle boğuşurken ben de kendimi eve dar attım. Sonra kürkümü alıp getirmesi için uşağımı gönderdim. Uşak kürkü getirdi, öbür giysilerimin yanı sıra dolaba astı. Ertesi gün uşağımın büyük bir şaşkınlıkla, "Yetişin Baron, yetişin, sizin kürk kudurdu!" diye bağırması üzerine koştum. Ne görsem beğenirsiniz. Bizim kürk, dolaptaki bütün öbür giysilerimi didik didik parçalamıştı. Uşağım, kürkün köpekten kuduz kaptığını düşünmekte bütünüyle haklıydı. Azgın kürk, en güzel giysilerimden birine gözlerimin önünde kıyasıya saldırınca buna ben de iyice inandım.

Başka bir kez, bir tavşanı vurabilmek için tam iki gün kovalamak zorunda kaldım. Köpeğim izini yakalıyor, önünü çevirip onu benden yana getiriyor, ama her atışım boşa gidiyor, tavşanı bir türlü vuramıyordum. Büyüye inanmam ama, bu işin içinde bir büyü

olduğu bile geçti bir ara ak-
lımdan. Neyse, en sonunda
vurabildim tavşanı. Köpeğim
aldı getirdi. Getirdi, ama tav-
şanı görünce gözlerime ina-
namadım ilkin. Bu hayvanın
bildiğimiz dört ayağından
başka, sırtında da iki ön iki

art ayağı vardı! Koşarken ayakları yorulunca, bir yü-
zücü gibi dönüveriyor, bu fazladan ayakları üstünde
sırtüstü koşmaya başlıyordu. "Demek onun için dur-
mak yorulmak bilmiyordu bu tavşan," dedim içimden.
Ama pişince sekiz ayaklı oluşu işe yaradı. Bir yerine
iki tavşanın yahnisini yemiş gibi olduk.

Yiğit bir kimsenin birçok tehlikeden kıl payı kur-
tulması pek iyidir, hoştur, ama sayın baylar, bir komu-
tan, bir savaşçı ya da denizci, işini her zaman talihe
bırakmamalı, sanatının bütün inceliklerini öğrenerek
kendini ileride karşılaşacağı durumlar için çok iyi ha-
zırlamalıdır. Yoksa büyük bir suç işlemiş sayılır. İşte
ben, bu yüzden suçlandırılabilir bir kimse değilim
diyebilirim. Atlarımın, av köpeklerimin, silahlarımın,
kılıçlarımın üstünlüğü, bütün bunları kullanmaktaki
eşsiz ustalığım her zaman herkesin dilinde olmuştur.
Şimdi size atlarımı, köpeklerimi, silahlarımı uzun
uzun anlatarak başınızı ağrıtabileceğim değilim. Ama gene
de bir köpeğimi anlatmadan geçemeyeceğim. Boz bir

tazıydı bu köpek. Ondan daha yavuz bir av köpeği görölmemiştir desem inanın. Uzun süre bana hizmet etti, benim hizmetimde kocadı. Pek iri değildi, ama son derece çevikti. Avlanmaya her zaman onunla çıkardım. Bu köpeği bir kez görmüş olsaydınız, ona olan düşkünlüğümde bana hak verirdiniz. Öyle hızlı koşardı ki, bu huyu yüzünden ayakları hızdan aşınarak kısaldı. En sonunda onu, bacakları kısacık, karnı yerde sürünen bir Hollanda tazısı niyetine kullanmak zorunda kaldım.

Ortadan Bölünen At

Bu köpek gibi bir de unutamadığım Litvanya atım vardı. Bu atın değerine paha biçilmezdi. Binicilik konusundaki ustalığımdan dolayı bir armağan olarak verilmişti bu at bana. Bir gün Litvanya'da Kont Przobovski'nin yazlık konağında koca bir salonda soylu hanımlarla birlikte çay içiyorduk. Bir ara, salondaki baylar yeni getirilmiş safkan bir atı görmek için avluya indiler. Az sonra büyük bir gürültü işittik. Aşağı koştuğum zaman, yeni gelen atın, hiç kimseyi yanına yaklaştırmayan, azılı, dik başlı bir hayvan olduğunu gördüm. En usta biniciler bile, korkudan birer köşeye sinmişlerdi. Ben onlara, "Siz şimdi yiğitlik nasıl olmuş görün," dedim, bir sıçrayışta atladım atın üstüne. Binicilikteki ustalığımı kullanarak azgın atı iyice dizginleyip yola getirdim. Herkesin şaşkınlıktan ağzı açık kalmıştı. Bu ustalığımı üst kattaki bayanlara da

göstermeden edemedim. Salonun açık pencerelerinden birinden atla içeri dalıverdim. Ağır, tırıs, dörtnal koşularla salonun çevresini birkaç kez döndüm, sonunda atı mahmuzladığım gibi kocaman yuvarlak masasının üzerine çıkardım, başladım masada koşurmaya. Bayanların hepsi de hayran kalmıştı bu gösteriye, çünkü at masada koşarken öyle bir ustalık göstermişti ki, masanın üstünde duran çay takımlarından, fincanlardan, tabaklardan tek bir tanesi olsun kırılmamış, devrilmemişti. Binicilik dediğin de böyle olurdu işte. Genç kontun gözünde büyük bir saygı ka-

zanmıştım. Bana hayranlığını belirterek, kısa bir süre sonra açılacak bir savaşa katılmak üzere Münih kontunun hizmetine girebilmem için bu eşsiz atı bana armağan etti.

Benim için bundan daha büyük bir armağan olmazdı. Hemen hazırlığımı yaparak savaşa katıldım. Bu at çok işime yaradı savaşta. Böylesine hızlı, çevik, yerine göre kuzu gibi uysal, yerine göre canavar gibi azgın bir hayvan daha görülmemiştir _desem yalan olmaz.

Azgın atım birinde büyük bir tehlikeden kurtardı beni. En ön sırada ilerliyordum. Birden düşmanın büyük bir toz bulutu kaldırarak üstümüze doğru gelmekte olduğunu gördüm. Sağ yanımdaki, sol yanımdaki erlere düşmanı kuşatmaları için buyruk verdim. Bir kargaşadır koptu. Bizimkiler darmadağın oldular, biraz sonra düşman çekildi. Biz de yakındaki bir kasabaya dalarak toparlanmaya başladık. Ben atımla ağır ağır kasabanın ortasındaki alana gittim. Orada adamlarımızı toplayıp yeni bir düzene sokacaktım. Bir de baktım, çevremde bizimkilerden tek kişi bile kalmamış, hepsi çil yavrusu gibi dağılmışlardı. Orada onları beklerken, bir çeşmeden atımı sulayayım dedim. At, çeşmenin yalağına başını daldırdı, içtikçe içti, içtikçe içti. Doymak nedir bilmiyordu! Tam o sırada adamlarımızdan gelen oldu mu diye ardıma döndüğümde ne görsem beğenirsiniz? Benim atın yarısı, yani arka ayakları, kuyruğu, sağrıları yoktu! Çarpışma

sirasında keskin bir Türk palası ortadan ikiye bölmüştü atımı. Su içerken doymamasının nedeni de buydu hayvancağızın. İçtiği suyun hepsi kesik yandan şarıl şarıl dışarı akıyordu. Hemen seyisimi bularak atın öbür yarısını araması için savaş alanına yolladım. Ne yapıp yapıp bu değerli hayvanı kurtarmak gerekiyordu. Biraz sonra seyis, atın öbür yarısını sırtlamış olarak geri döndü. Oralarda bulabildiğimiz söğüt çubuklarıyla, incecik defne dallarıyla atın iki parçasını birbirine diktik. Neyse ki hayvanın yarası kısa sürede iyileşti. Gel zaman git zaman, yarasını dikmekte kullandığımız çubuklar da filizlenmeye, sürgün vermeye başladı. Bir süre sonra, birçok seferlere, atımın sırtında biten bu söğüt ile defne dallarının gölgesinde katıldım.

O savaşta düşmana uzun bir süre hiç aralıksız kılıç salladım. Savaş bittikten sonra da o alışkanlıkla kolum durmadan inip kalkıyordu. Kendime ya da yakınımında bulunan kimselere vurmamak için, kolumu tam sekiz gün sıkı sıkı bağlamak zorunda kaldım. Sonra düzeldi.

Top Göllesine Biniş

Benim yavuz at gibi delidolu bir hayvana binmeyi başarabilen kişinin binicilikte ne usta olacağını, başından sizlere ilkin belki inanılmaz gibi gelecek nice binicilik serüvenleri geçmiş olabileceğini anlarsınız artık. Savaş sırasında şimdi adını bile bilemeyeceğim bir kenti kuşatmış durumdaydık. Bizim orduların komutanı, düşman siperlerinin durumu konusunda pek kesin bilgi edinememişti. Düşmanın bütün ileri gözcülerini, nöbetçilerini, savunma duvarlarını aşarak bilgi toplama çalışmak, olacak iş değildi. Böyle bir işi başarabilecek bir yiğit bulmak ise çok daha güçlü. Kahramanlık duygularım, görevseverliğim ağır bastı o an. Düşünüp taşınmaya kalmadan, hemen düşman siperlerine ateş etmek üzere olan en ağır topun yanına koştum. Topun ağzından fırlayan güllenin üzerine birden atlayıverdim. Böylece bu gülleyle binerek düşman siperlerinin içine

değın gitmeyi umuyordum. Ama daha havada yarı yola gelmeden türlü türlü düşünceler belirdi kafamda.

“Hımm,” dedim kendi kendime, “bu güllenin sırtında düşmanın içine kolayca ineceksin, ama dönüşünü hiç düşündün mü?” Öyle ya, bir de dönüşü vardı

bu işin. Dönemezsem ne olacaktı halim? Düşman nöbetçilerine yakalanarak, casusluk suçundan dolayı en yakın darağacında sallanmak vardı işin ucunda. Hayır hayır, darağacında sallanmak gibi biri kahramanlığa hiç de niyetim yoktu.

Bu düşüncelere daldığım sırada bir an, az ötemde düşman siperlerinden bizim siperlere doğru atılmış bir top güllesinin uçmakta olduğunu gördüm. Bu mutlu fırsattan yararlanarak, benimkini bırakıp o güllelerin üstüne sıçradım. Böylece bir sonuç elde edememekle birlikte, hiç değilse sağ salim olarak kendi siperlerimize döndüm.

Büyük bir çeviklikle sıçramakta atım da benden geri kalmazdı. Dağ tepe, dere bayır demez, aklıma esen yere en kestirme yoldan giderdim onunla. Bir gün atla dolaşırken ilerimizde koşan bir tavşanın ardına takıldım. Tavşan kaçtı biz kovaladık, o kaçtı biz

kovaladık. Bir an, tavşanla aramıza giren bir anayoldan, iki güzel hanımı taşıyan bir kupa arabası geçti. Atım hiç duraksamadan, arabanın açık olan yan kapılarından birinden girip ötekenden çıktı. Öyle bir hızla koşuyordu ki, yaptığımız bu aşırılıktan dolayı şapkamı çıkarıp da bu sayın bayanlardan özür dilemeye bile zaman bulamadım.

Başka bir gün de atımla bir bataklığın üzerinden atlamak istedim. Bataklığın genişliğini iyice kestiremediğim için, tam orta yere düşmek üzere olduğu-

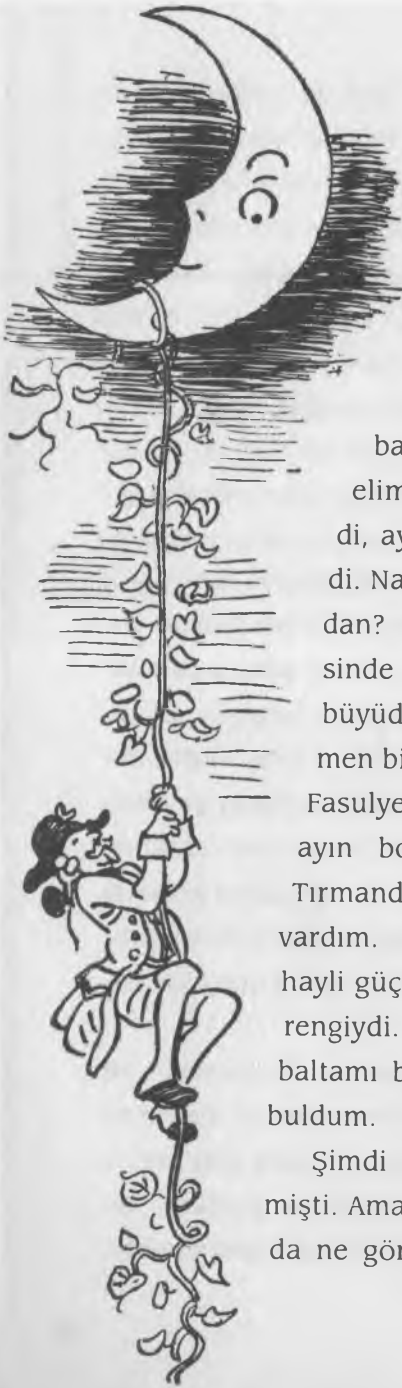

muzu gördüm birden. Havada şimşek gibi bir dönüş yaparak, daha hızlı bir atlayış yapmak üzere geldiğimiz kıyıya yollandık. Ama ikinci atlayışımız da gereken uzunlukta olmadı. Bataklığın öbür kıyısının az berisinde, boğazımıza dek çamurlara gömüldük. O zaman iş bana düştü işte! Dizlerimi iki yandan bastırarak atımın gövdesini sıkıca kavradım. Kollarımın güçlülüğüne sığınıp ensemdeki saç örgüsünden yakaladığım gibi, bir asılıştta değerli atımı da kendimi de bataklıktan çıkarıp kıyıya bırakıverdim. Bu tehlikeyi de kolayca atlattık böylece.

Padişahın Arı Çobanı

Yiğitliğim, eşsiz atım, uyanıklığım çok işe yaradı savaş günlerinde, ama gene de talihin her zaman yüzüme güldüğünü söyleyemem. Bizden sayıca çok daha yüksek olan bir orduyla yaptığımız çarpışma sonucu Türklerce tutsak edildim, sonra da köle olarak satıldım. Neyse, sonra aklımı kullanarak saray çevrelerinin gözüne girdim, padişahın hizmetine alındım. İşim hiç de güç değildi. Her sabah padişahın arılarını önüme katarak yeşil kırlara, çiçekli otlaklara götürüyor, arıları akşama dek güdüyor, akşam olunca da kovanlarına geri getiriyordum.

Bir akşam dönüş zamanı baktım ki arılardan bir tanesi görünürlerde yok. Derken o an, iki kocaman boz ayının, biriktirdiği balı elinden almak için zavallı arıcığın üzerine çullanmış olduklarını gördüm. Yanımda bir gümüş el baltasından başka silahım yoktu.

Bu da değerli bir baltaydı. Padişahın bütün bahçıvanlarıyla çiftçileri, taşıdıkları bu baltayla tanınırlardı. Neyse, sözü uzatmayalım, baltamı ayılara doğru fırlattım, ayılar kaçtı. Arı kurtuldu, ama kolumun bir dönmesiyle balta biraz fazla hızlı kaçtı elimden. O hızla yükseldi, yükseldi, aya yetişti. Ne yapacaktım şimdi. Nasıl geri alacaktım baltamı oradan? Düşünürken, Türklerin ülkesinde sırik fasulyelerinin bir hayli büyüdüğünü anımsadım birden. Hemen bir fasulye tanesi ekтім oracığa. Fasulye büyüdü, aya ulaştı. Uç dalları ayın boynuzlarından birine sarıldı. Tırmandım fasulyeye, aya sağ salım vardım. Ama gümüş baltayı bulmak hayli güçtü, çünkü ayda her yer gümüş rengiydi. Aradım aradım, en sonunda baltamı bir saman yığınının tepesinde buldum.

Şimdi sıra yeryüzüne dönmeye gelmişti. Ama tam dönmeye hazırlandığımda ne görsem beğenirsiniz? Benim fa-

sulye bitkisi güneşin sıcaklığıyla kupkuru olmuş, dalları kırılmış dökülmüş, inişim için elverişsiz bir duruma gelmişti. Ayda bulduğum saman çöplerinden kendime bir halat örmeye koyuldum. Halatın bir ucunu ayın tepesindeki boynuzlardan birine taktım, tutunarak halatın öbür ucuna dek indim, bu ucu sol elimle sıkıca tuttum, sağ elimdeki baltayla da halatın bağlı ucunu keserek bir daha sarktırmıya doğru. Bu ikinci sarkışta yeryüzüne bir hayli yaklaştım. Böyle, halatın bir ucunu bir elimle tutup öbür elimle baltayla aşağı doğru salına salına, padişahın çiftliğine ulaştım. Ama daha yere varmadan halatın kopmasıyla öyle bir düşüş düştüm ki, iyice sersemledim. O hızla düştüğüm yerde dokuz kulaç derinlikte bir çukur açılmıştı. Kendime geldiğim zaman çukurdan nasıl çıkacağımı düşünmeye başladım. Sonra, on yıldan beri hiç kesmediğim tırnaklarımla toprakta basamaklar kaza kaza çukurdan dışarı kolayca çıkmayı başardım, arılarıma yeniden kavuştum.

Karşıma çıkacak ikinci bir ayıya ne yapacağımı biliyordum artık. Bir ot arabasının okunu bal ile iyice sıvadım, kendim de arabanın içine gizlendim. Beklediğim şey oldu. Biraz sonra, balın kokusuyla başı dönmüş bir boz ayı sallana sallana geldi, büyük bir açgözlülükle arabanın okunu en ucundan başlayıp yalamaya başladı. Yaladıkça boğazına doğru kayd gitti okun ucu. Karnına, bağırsaklarına vardı, derken

gerisinden dışarı çıkıverdi. Bir şişe geçirilmişti sanki ayı. Hemen arabadan indim, okun ucuna koca bir çivi geçirerek, kocaoğlanı ertesi sabaha dek tutsak ettim. O sırada arabasıyla oradan geçen padişah, bizi görünce gülmekten katıldı.

Derken barış yapıldı. Rusya üzerinden yurduma dönmeye karar verdim. Bütün Avrupa'da korkunç bir kış vardı. Bugün güneşin yüzündeki lekeler işte o yıldan kalma donuk izleridir. Karakışta yolculuğum bir hayli serüvenli oldu.

Bir posta arabasıyla yolculuk ediyordum. Dar bir geçite yaklaştığımız sırada, karşıdan başka bir posta arabasının daha gelebileceğini düşünerek postacıya borusunu öttürmesini söyledim. Postacı boruyu soluğunun yettiğince üfledi. Ama bütün çabası boşaydı, bir türlü öttüremedi boruyu. Derken tam karşımızda ikinci bir araba beliriverdi. Baktım ki arabalar çarpışacak, arada yeterince uzaklık varken kendimi dışarı attım. Oldukça güçlü bir kimse olduğumdan, arabayı tekerleklerinden yakaladığım gibi başımın üzerine kaldırdım, üç metreye yakın bir çitin üzerinden atlayarak bir tarlaya geçtim. Arabayı oraya bıraktım, sonra atları getirmeye gittim. Atlardan birini gene kafamın üstüne koydum, ötekini de sol koltuğumun altına aldım. Onları da tıpkı araba gibi çitin üzerinden aşırıp tarlaya bıraktım. Sonra arabamızı sürerek yolumuz üzerindeki bir hana vardık. Ama şunu da söylemeli-

yim ki, atları taşıdığım sırada koltuğuma aldığım at hayli delidolu, dört yaşında bir hayvan olduğundan tam çitin üzerinden aştığımız sırada ürktü, çifteler savurmaya, alabildiğine kişnemeye başladı. Bunun üzerine arka ayaklarını paltomun cebine sokarak çifte atmasını önledim. Hana vardığımız zaman postacı ile birlikte bir güzel dinlendik. Borusunu ocağın yakınında bir yere asmış, ateşin karşısına çökmüş ısınyordu. Ben de karşıda oturuyordum.

Ansızın, "Ta ta, ti ta, tata ta, tita!" diye bir ses işittik. Çevremize bakındık, gelen giden yoktu. Neden sonra, postacının borusunun yolda niye ötmediğini şimdi anladık. Postacı boruyu üflemiş, ama üfürüğü soğuktan dolayı borunun içinde donmuştu. Şimdi ocağın sıcaklığında don çözüldükçe, üfürükler ses vererek borudan dışarı çıkıyordu. Yolda boşuna suçlamıştık demek zavallı postacıyı. Borucuk ısındıkça postacı coştı. Bütün akşam bize güzel marşlar çaldı. Bu marşlar arasında "Prusya Marşı", "Ovalar dağlar aştık" gibi ünlü havalar da vardı. Postacı, borusunun böyle kendiliğinden ötmesine çok keyiflenmişti. Bu eğlenceli akşamdan sonra ertesi gün gene yolumuza koyulduk.

Trier

Padişahla Tutuşulan Bahis

Yıllar sonra bir daha gittim Türklerin ülkesine. Ama bu kez bir savaş tutsağı olarak değil, yüksek görevli ünlü bir kişi olarak gidiyordum. Birkaç büyükelçi, padişaha tanıttı beni. Padişah bana yakınlık gösterdi. Mısır'daki bir işini çözüme bağlamam için gizli bir görev verdi bana. Bu görevi üzerime aldım, hemen sonra büyük bir tantanayla yola çıktım.

İstanbul'un sınırları dışına çıkmamıza kalmadan, cılız bir adamın tarlalar içinden bir gelincik gibi koştuğunu gördüm. Yakınımıza geldiğinde, büyük bir şaşkınlık içinde, o hızla koşan bu adamın her ayağında en azından yirmi beşer kiloluk birer kurşun güllesi bağlı olduğunu gördüm.

"Nereye koşuyorsun böyle?" diye seslendim. "Ayağındaki o ağırlıklar nedir?"

"Yarım saat önce Viyana'dan yola çıktım İstan-

bul'da bir iş aramak istiyorum kendime. Ayaklarıma bu kurşun gülleri çok hızlı koşmamı engellesin diye taktım. Bugün çok acelem yok çünkü," dedi.

Gözüm tuttu bu adamı. Benimle birlikte gelmesini, hizmetimde çalışmasını önerdim. Pazarlıkta uyuştuk. Bize katıldı. Dağlar, bayırlar, köyler, kentler içinde yol alıyorduk.

Yolda bir gün, hemen ötemizde bir adamın çayıra uzanmış olduğunu gördüm. Kulağını iyice yere dayamış, sanki köstebeklerin özel konuşmalarını dinlemeye çalışıyordu. Ne yaptığını sorduğum zaman, "Çayırların büyümesini dinliyorum," dedi.

"Böyle bir sesi işitebiliyor musun?" diye sordum.

"Bu benim için sudan kolay, daha neleri işitebilirim bir bilerseniz," dedi.

Hemen onu da hizmetime aldım. Çayırların büyü-

mesini işiten bir adam, bir gün gelir çok işime yarayabilirdi.

O gün talihim açıldı. Biraz sonra, ötemizde bir tepenin üzerinde bir avcının durmadan ateş ederek havaya delikler açtığını gördüm.

“Ne yapıyorsun öyle?” diye sordum. “Nereye ateş ediyorsun?”

“Yeni av tüfeğimin denemesini yapıyorum. Demin Strasbourg Katedrali’nin kulesi üstüne bir serçe konmuştu, onu vurdum,” dedi.

Bu avcıyı da aldık yanımıza.

Lübnan dağlarına varmıştık. Sedir ağaçlarıyla dolu bir ormanda, iriyarı bir adamın, elindeki bir urganı koca ormanın çevresine doladığını gördük.

“Ne yapıyorsun öyle?” diye sordum şaşırarak.

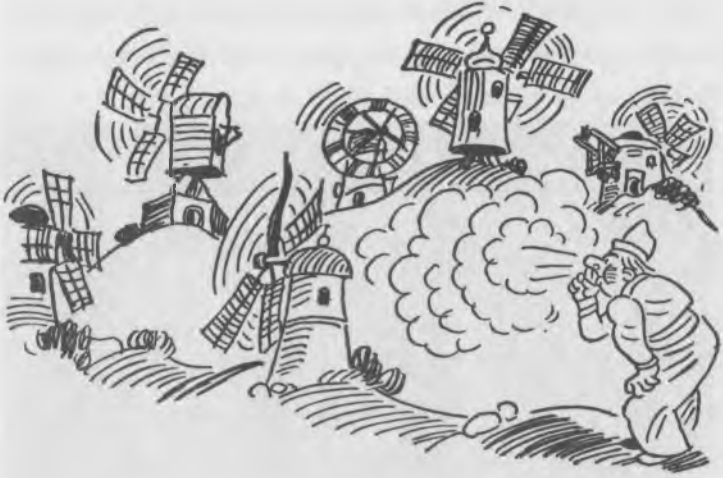
“Odon kesmeye gelmişim, ama baltamı evde unutmuşum!” dedi. Demesiyle de urganı çektiği gibi koca ormanın bir hektarlık kesimindeki bütün ağaçları kökünden çıkarıverdi.

Ben ne yaptım o zaman? Tabii onu da aldım hemen hizmetime! Ağır işçi olduğunu ileri sürerek biraz fazla para istedi, ama elçilik kazancımın bütününe mal olsa bile böyle bir adamın Lübnan’da bırakıp gidemezdim.

En sonunda tam Mısır’a vardığımız sırada öyle korkunç bir fırtına koptu ki, arabamız atlarıyla birlikte tepetaklak döndü. Neredeyse tüy gibi havalanıp gidiyorduk! Derken ötemizde, kanatları çılgınca dönen yedi yeldeğirmeni gördük. Hemen yakınlarında da, bir parmağıyla burnunun sağ deliğini tıkamış şişko bir herif duruyordu. Bizim fırtınada ordan oraya sürüklendiğimizi, yuvarlandığımızı görünce, parmağını burnundan çekti, şapkasını çıkararak saygıyla eğilip selamladı. Bir anda fırtına dindi, yedi yeldeğirmeni de duruverdi.

“Şeytan mısın nesin be adam!” diye bağırdım öfkeyle.

“Bağışlayın, pek sayın efendimiz,” diye özür dile-

di. “Yeldeğirmenleri için birazcık rüzgâr yapıyordum. Sağ burun deliğimi tıkamasam, değirmenler kökünden uçup gidebilirdi.”

Hemen onu da hizmetime aldım.

Kahire’ye yaklaşmıştık. Gizli görevimi yerine getirdikten sonra, bütün adamlarımı salıverdim, yalnız kurşunlu-koşucuyu, çayır-dinleyeni, keskin-avcıyı, rüzgâr-adamını bir de Lübnanlı çam-yarmasını hizmetimde alıkoydum.

Dönüşümde padişah bana daha önceki gelişimde gösterdiğinden çok daha büyük bir konukseverlik gösterdi. Her gün öğle ve akşam yemeklerini birlikte yiyorduk. Orada yediğim yemekler gibisini başka hiçbir hükümdarın sarayında yemediğimi de açıkça söylemeliyim. Bugün bile tadı damağımdadır o yemekle-

rin! Ama içki konusunda durum tam tersineydi! Müslümanların dininde şarap yasaktı. Benim pek aldırđım yoktu bu yasağa. Padişahın kendisi de pek aldırılmıyordu bana kalırsa.

Bir gün yemekten sonra padişah bana göz kırparak, ardından gelmemi istedi. Küçük bir odaya girdik, kapıyı ardından sürgüledi, sonra bir dolaptan bir şiş çıkarak, "Macaristan'ın Tokay kentinden gelme ünlü bir şaraptır bu. Yalnız bir şişem kaldı. Hıristiyanlar içkiden anlar. Palavracı Baron, hele sizin üstünüze bir kişi daha yoktur bu konuda. Ama böylesine güzel bir şarabı belki siz bile içmemişsinizdir ömrünüzde!" dedi.

Birer kadeh doldurdu, içtik, sonra hemen sordu: "Nasıl, beğendiniz mi?"

"Eh, iyi sayılır," dedim, "ama gene de Viyana'da İmparator Altıncı Karl'ın sarayında bundan kat kat üstün bir şarap içtiğimi de belirtmeliyim. O şarabı bir denesenez siz de bana hak verirsiniz!"

"Sözlerinize saygım var, Baron. Ama bundan daha iyi bir Tokay şarabı olamaz! Macaristan'dan bir bey ara sıra gönderir bunu bana, en iyi şarabın bu olduğunu da yeminle söyler her zaman!" dedi Padişah.

"Peki var mısınız bahse?" dedim. "Ben size bir saat içinde Viyana'daki imparatorluk kilerlerinden bir şişe getirteceğim, o zaman görecekmeniz en iyi şarap nasıl olurmuş!"

“Atmayın, Palavracı Baron!”

“Atmıyorum yüce efendimiz! Altmış dakika geçmeden, Viyana’daki imparatorluk kilerlerinden gelme bir şişe şarap önümüzdeki şu masada olacak. Gelecek olan şarabın yanında sizinki solda sıfır kalır!”

Padişah parmağını salladı bana:

“Şakaya niyetlisiniz anlaşılır, Baron! Ama şunu söyleyeyim ki, şakaya gelir yanım yoktur benim. Sizin her zaman doğruyu söylemek konusunda büyük bir titizlik gösterdiğinizizi biliyorum. Ama şu anda yalan söylüyorsunuz!”

“Bir deneyelim isterseniz!” dedim. “Sözümde durmayacak olursam, efendimiz kellemi uçurtsun benim! Ne dersiniz, bu da mı şaka? Sukabağı değil ortaya koyduğum bu kelle! Siz ne koyuyorsunuz buna karşılık?”

“Peki, inanıyorum sözünüze,” dedi Padişah. “Başkalarının benimle eğlenmesinden hiç hoşlanmam. Eğlenen, en yakın arkadaşım bile olsa acımam. Ancak, sözleriniz doğru çıkar da bahsi siz kazanırsanız, hazinemden en güçlü kimsenin taşıyabileceği kadar altın, gümüş, inci, başka değerli taşlar alabilirsiniz!” dedi Padişah.

“Peki, oldu!” dedim. Sonra kalem kâğıt istedim, imparatoriçe Maria Theresia’ya şu satırları yazdım:

"Pek yüce İmparatoriçemiz! Babanızın tek mirasçısı olduğunuzdan, hiç kuşkusuz şimdi onun ünlü şarap kilerlerinin de sahibi bulunuyorsunuz. Bu mektubu getiren ulak ile bana bir şişe Tokay şarabı gönderebilir misiniz lütfen. Yalnız, en iyisinden olmasını diliyorum! Bir bahse giriştim, kellemin uçmasını istemiyorum. Şimdiden teşekkürler. Her zaman saygılı kulunuz.

Palavracı Baron!"

Bu mektubu benim hızlı koşucuya verdim. Ayağındaki kurşun gülleleri çözdü, hemen yola çıktı. Saat üçü beş geçiyordu. Padişah'la, şişede kalan şarabı yudumlarken, bir yandan da sık sık duvardaki saate bakıyorduk. Saat üçü çeyrek geçti. Üç buçuk oldu. Dörte çeyrek kalayı vurduğunda, ben yavaş yavaş kaygılanmaya başlamıştım. Benim koşucu daha görünürlerde yoktu. Padişah da ikide bir gözcüyle saate bakıyordu. Biraz sonra celladı çağıracaktı hiç kuşkusuz.

Padişah'ın iznini dileyerek bahçeye çıktım. Başını öne eğerek dileğimi kabul etti, ama birkaç adamına da beni adım adım izlemeleri buyruğunu verdi. Saat dörde beş kala, öyle heyecanlandım ki, hemen benim avcı ile çayır-dinleyeni çağırttım. Çayır-dinleyen kulağını yere kodu, hemen ardından, benim koşucunun çok uzaklarda bir yere uzanmış horul horul uyumakta olduğunu söyledi! Keskin-avcı da yüksek bir tara-

çaya çıktı, tüfeğini eline alarak, gezden, gözden, arpacıktan bir baktı, sonra seslendi:

“Gerçekten de, işte orada yatıyor! Belgrad’da bir meşenin altında! Tokay Şarabı da yanında duruyor! Şimdi görürsün sen!”

Derken nişan aldı, havaya ateş etti. Ne oldu o zaman biliyor musunuz? Attığı mermiyle, bizim koşucunun altında uzanmış olduğu meşe ağacını vurdu. Yapraklar, dallar, meşe kozalakları bir anda koşucunun yüzüne yağıverdi. Koşucu uyandı, yerinden fırladığı gibi, dört dakika içinde Padişah’ın sarayına vardı! Yüreğimden koca bir değirmen taşı çözümlüp düşmüş gibi, rahat bir soluk aldım.

Padişah hemen getirttiğim Tokay şarabını denedi. Sonra, “Bahsi sen kazandın Palavracı Baron,” dedi.

Şişeyi iyice kapayıp dolabına yerleştirdikten sonra, hazinecibaşını çağırttı:

“Arkadaşım Palavracı Baron hazinemden en güçlü adamın taşıyabileceği kadar altın, gümüş, değerli taşlar alabilir!” diye buyruk verdi.

Hazinecibaşı, burnu yerlere değercesine eğildi. Padişah elimi sıktı. Yanından ayrıldık.

Şimdi yitirilecek zamanımız yoktu. Benim çamyarması Lübnanlıyı çağırttım, hemen hazine bölümüne gittik. Uzun urganlarla kocaman bir denk bağladı. O koca hazinede kala kala, sözü edilmeye değmeyecek birkaç önemsiz şey kaldı. Hiç oyalanmadan lima-

na koştuk; en büyük yelkenli gemiyi tuttuk. Gemimiz demir aldı, denize açıldık. Başka yolumuz da yoktu, çünkü Padişah, hazinesini nasıl tamtakır boşalttığımızı öğrenince, donanma komutanına bütün gemileriyle ardımıza düşerek beni de, gemimizi de yakalaması buyruğunu vermişti!

Daha kıyıdan ancak iki mil açılmıştık ki, ardımızdan koca savaş donanmasının hızla yaklaşmakta olduğunu gördük. Ne yalan söyleyeyim, içimi bir korkudur sardı. Bizim kelle gene tehlikedeydi! Derken benim rüzgârcı, "Hiç tasalanmayın, efendim!" diye avuttu beni.

Geminin kış güvertesine çıktı, başını, sağ burun deliği ardımızdaki donanmaya, sol burun deliği de bizim geminin yelkenine yöneltecek biçimde uzattı. Sonra öyle bir fırtına kopardı ki, o koca donanma, bozguna uğrayıp kırık seren direkleri, parçalanmış yelkenleriyle geri döndü; bizim gemimiz de sanki kanatlanmış gibi, üç saat içinde İtalya kıyılarını tuttu.

Deniz Serüvenleri

Rusya yolculuğumdan yıllarca önce yaptığım ilk yolculuk, bir deniz yolculuğu olmuştu.

Macar Krallık Ordusu'nda süvari albayı olan kara sakallı amcam bize her gelişinde, yeni çıkmaya başlayan bıyıklarımı bükmeye çalışır, bana kaz adımlarıyla tören yürüyüşü öğretir, çekirdekten yetişme bir asker olmamı isterdi. Kaz adımlarıyla yürüdüğüm sırada üst dudajımda uçuşan beyaz şeyin bıyık mı, yoksa oraya yapışvermiş bir kuştüyü mü olduğunu ayırt etmek pek kolay değildi sanırım. Gerçekte askerliğe pek hevesim yoktu. Daha o yaşta gönlümü dolduran tek özlem, yolculuktu.

Babam, gençlik yıllarının önemli bir kesimini gezip dolaşmakla geçirmiş olduğundan, uzun kış gecelerimizi kısaltmak için, zaman zaman, yolculuk serüvenlerini, gerçeğe bağlı kalarak, hiç süsleyip püsle-

meden bize anlatırdı. Benim içimde uyanan gezip dolaşma özleminin de, doğuştan olduğu ölçüde, babamın anlattığı serüvenlerin bir sonucu olduğu söylenebilir. Dünyayı gezip dolaşma konusunda içimde süren bu karşı konulmaz özlemi, yerli yersiz her fırsatta açığa vurur, büyüklerimin bana bu olanağı bağışlamalarını dilerdim, ama bütün çabalarım boşa giderdi. Bir gün bu yüzden babamla biraz bozuştuk. Annemle halam da öyle sertleştiler, öyle bir çıkışmaya başladılar ki, uzun süredir kafamda kurmakta olduğum tasarıların hepsi toptan suya düştü. Derken bir gün, annem yönünden yakın bir akrabamız bize konuk geldi. Kısa zamanda bana büyük bir sevgi göstermeye başladı. Sık sık, çok yakışıklı yiğit bir delikanlı olduğumu söylüyor, içimdeki bu güçlü yolculuk özleminin gerçekleşmesi için elinden gelen her şeyi yapmaya hazır olduğunu belirtiyordu. Onun sözleri bizimkiler üzerinde daha etkili oldu. Uzun boylu düşünüp taşınmalardan, her şeyi enine boyuna incelemelerden sonra, bu akrabamızın Seylan'da uzun yıllardır vali olarak bulunan amcasını görmek üzere yapacağı yolculuğa benim de katılmama karar verildi. Bu karardan ne büyük bir sevinç duyduğumu varın siz düşünün artık.

Oldukça zengin yüklü bir gemiyle Hollanda'nın Amsterdam Limanı'ndan yelken açtık. Tutulduğumuz korkunç bir fırtınayı saymazsak, yolculuğumuzda pek önemli bir olayla karşılaşmadık. Ama bu fırtınayı, ola-

ğanüstü sonuçlarından dolayı, size birkaç sözle anlatmalıyım. Bu korkunç fırtına, gemimize su ile odun almak üzere bir adanın açığında demirlediğimiz sırada koptu. Öyle azgınca güreledi ki, inanılmaz büyüklükte kocaman kalın gövdeli ağaçlardan birçoğunu köklerinden sökerek göğe savurdu. Her biri en azından birkaç ton ağırlıkta olan bu ağaçlar, beş milden daha fazla yükselerek havada birer kuştüyü gibi oraya buraya sürüklenmeye başladı.

Bu korkunç kasırganın dinmesiyle birlikte, her ağaç diklemesine yere düştü, kendi yerine yerleşerek hemen gene kök saldı. Az önceki durumdan en ufak bir zarar bile görmemişlerdi. Yalnız, ağaçların en büyüğü bunun dışındaydı. Kasırganın kopmasıyla kökünden uğrayıp göğe savrulduğu sırada bu kocaman ağacın dallarında bir adamla karısı hıyar topluyordı! Yeryüzünün bu bölgesinde hıyarlar ağaçta yetişiyor. Bu karı koça kıllarını bile kıpırdatmadan bütün o gök yolculuğunu ağaçla birlikte yapıp döndüler, ama dönüşte ağaç onların ağırlığından ötürü dengesini yitirerek, eski yerine yerleşeceğine, uzunlamasına yere devrildi. Bu arada, kasırgadan korkan bütün ada halkı, pek saygıdeğer valileriyle birlikte, yıkılmasından korktukları evlerinden dışarı fırlamışlardı. Sayın vali, kasırga dindiği sırada evine geri dönerken, bahçede devrilen bu kocaman ağacın altında kalarak can verdi. Çok da iyi oldu.

“Nasıl olur?” diyeceksiniz.

Evet, evet, çok da iyi oldu. Çünkü bu vali kendi gözdeleriyle yakınlarından başka hiç kimseye hayrı dokunmayan, adalıları inim inim inleyen, eşi görül-medik bir zorbaydı. Uyrukları açlıktan kırılırken, onun kilerlerinde halktan toplanmış yiyecekler çürür giderdi. Adasının korkulacak dış düşmanları yoktu. Ama o bütün gençleri toplar, sille tokatla sıkı birer savaşı olarak yetiştirir, sonra onları komşu ülkelerden en çok para verecek olana satarak, babasından kalma milyonlarına her geçen gün yeni milyoncuklar katar-dı. Bize söylediklerine göre, bu kazanç yolunu Kuzey ülkelerine yaptığı bir yolculukta öğrenmişti. Bu söy-lenti bizi biraz düşündürdü, çünkü yurtseverlik falan filan bir yana, buradaki adalıların Kuzey’e bir yolcu-luk yapması, gerçekte Kanarya Adaları’ndan Grön-land’a bir gezinti yolculuğu gibi bir şeydi. Bu konuda daha kesin bir açıklama istememizi de engelleyen bir-takım nedenler olduğu için sustuk.

Hıyar toplayan karı koca, bir rastlantı sonucuyla da olsa, adalılara yaptıkları bu büyük iyiliğe karşılık olarak, vali beyden boşalan tahta geçirildiler. Üstelik ikisi de göğe yaptıkları yolculukta evrenin büyük ışığına yaklaşmış, o ışıktan bir parçayı gözlerinde, belki de içlerinde yeryüzüne getirmişlerdi. Adalılar bu inançtaydı. Yeni vali ile karısı, adayı öyle adaletli yö-netmeye başlamışlardı ki, ben ordan ayrıldığımda

hiçbir adalı, "Tanrı yeni valimizle eşini korusun!" demeden hıyar yemiyordu.

Unutamayacağım deniz serüvenlerimden biri de, Akdeniz'de atlattığım bir ölüm tehlikesidir. Bir yaz günü öğleden sonra Marsilya yakınlarında, çarşaf gibi durgun masmavi denizde yüzüyordum. Birden dev bir balığın kocaman açılmış ağzıyla, yıldırım gibi, benden yana gelmekte olduğunu gördüm. Kımıldamaya bile zaman yoktu. Balıktan kaçmanın ise hiç yolu yoktu. Hemen ayaklarımı karnıma çekip kollarımı da sıkıca göğsümde kenetleyerek tortop oldum. Bu durumda balığın kocaman ağzından geçerek midesine yuvarlandım. İçeride bir süre göz gözü görmez bir karanlıkta kaldım. Ama balığın karnının sıcaklığına hiç diyecek yoktu. Balığa ara sıra tepinmelerimle bir hayli karın ağrısı çektirdiğimden, benden bir an önce kurtulmak istiyordu. Çünkü oldukça geniş midesinde aklıma estiği gibi hopluyor, bir o yana bir bu yana zıplayıp duruyordum.

Bütün bu tepinmelerimden balığı en çok rahatsız eden, bir İskoç dansı yapmaya kalkışmam oldu. Neye uğradığını şaşırarak korkunç bir ses çıkardı. Acısından öyle bir irkildi ki, gövdesinin yarısı dimdik suyun yüzüne çıkıverdi. Ama tam bu sırada yakından geçen bir İtalyan ticaret gemisinin adamları onu görerek birkaç dakika içinde zıpkınlarla işini bitirdiler. Dev

balığı geminin kocaman güvertesine çektiler. Sonra aralarındaki konuşmalarından, bu balığı yağını çıkarmak üzere parçalamak istediklerini anladım. Anlamaz olsaydım. Nereden de biliyordum şu İtalyancayı! Aldı mı şimdi beni bir korku! Ya balığı kesmekte kullanacakları kocaman bıçak beni de parçalayıverseydi? O korkuyla balığın hemen hemen on kişinin rahatça sığabileceği karnının tam orta yerinde durdum. Parçalamaya balığın karnından değil, ya başından ya da sonundan başlayacaklarını biliyordum. Kuyruğundan başladılar. İçeriye biraz ışık sızar sızmaz, sesimin yettiğince bağırdım. Neredeyse boğulacağım bu durumdan kurtularak karşımda gemicileri görmek ne büyük bir kıvanç olmuştu benim için bilemezsiniz.

Bir balığın karnından insan sesi gelebileceğine ilkin inanamışlardı. Yüzlerinde beliren şaşkınlığı sözlerle anlatamam size. Hele balığın karnından cıvılcıplak bir insanın yürüyerek dışarı çıktığını gördükleri zaman bu şaşkınlık son derecesine varmıştı. Çok geçmeden onlara da size anlattığım bütün bu serüveni anlattım. Kulaklarına inanamadılar.

Biraz dinlenip kendime geldikten sonra hemen denize atladım. Kıyıya doğru yüzerek giysilerimi, gene bıraktığım yerde, oldukları gibi buldum. Hesabıma göre aşağı yukarı tam bir buçuk saat canavarın karnında kalmıştım.

İkinci Ay Yolculuğu

Gümüş baltamı almak için nasıl aya çıkmak zorunda kaldığımı biliyorsunuz. Sonraları bir daha gittim aya. Ama bu ikinci gidişim birinciden çok daha rahat oldu. Uzak bir akrabam yeryüzünün bir yerinde Gulliver'in anlattığı Brobdingnag gibi bir devler ülkesinin bulunduğuna inanmıştı. Sonunda bu devler ülkesini aramayı kafasına koydu. Benden de bu uzun arama yolculuğunda kendisine eşlik etmemi istedi. Bana kalırsa, bütün söyledikleri bir masaldan öte değildi. Ama bu zengin akrabam beni kendisine tek mirasçı olarak seçtiğinden, sonunda kıramadım, önerisine evet dedim.

Toparlandık, hemen gemiyle yola çıktık, havada dans ederek uçan birkaç adamla kadını saymazsak, sözü edilmeye değer bir şey görmeden Güney Atlantik Denizi'ne kadar geldik.

Yolculuğumuzun on sekizinci günü Otaheiti Adası'na varmamızla serüvenler de başladı. Korkunç bir hortum, gemimizi su yüzeyinden en az bin mil havaya kaldırarak gök boşluğuna sürükledi. Derken yelkenlerimiz yeni bir rüzgârla şişti. İnanılmaz bir hızla, bilinmedik bir yönde yol almaya başladık. Tam altı hafta boyunca geceli gündüzlü, bulutlar üzerinde yolculuk ettik. Derken bir gün tatlı bir rüzgârın önünde yol aldığımız sırada, kocaman, yuvarlak bir kara parçası gördük ilerde. Pırıl pırıl, ışılan bir ada gibiydi. Güzel bir limana girerek demirledik. Dürbünlerimizle çok aşağılarda, kentleri, köyleri, ağaçları, dağları, denizleri, ırmakları ile yer gezegenini görüyorduk. Bir oyuncak gibi küçücüküler.

Vardığımız adanın ay olduğunu çok geçmeden anladık. Burada yaşayanlar, üç başlı kocaman akbabalara ata biner gibi biniyorlardı. Ay ülkesinin kralı, güneş ülkesi kralı ile savaş halindeydi. Beni görünce hemen ordusunda subay olmamı istedi. Ama ben, aylı askerlerin sivri turpları silah, kır mantarlarını da kalın olarak kullandıklarını öğrenince, bu göreve yanaşmadım. Evet, ay ülkesinde her şey akıl almaz ölçüde büyüktü. Oradaki karasinekler, sözgeşi, en az bizim koyunların büyüklüğündeydi. Aylıların kullandığı tek silah da, dediğim gibi, kocaman sivri turplardı. Bu turplarla yaralanan kimse ölümden kurtulamıyordu. Turp mevsimi geçince, kuşkonmaz köklerini

kullanıyorlardı silah olarak. Kalkanları da kır manta-
rındandı.

Kocaman yaprakları birbirinden ayrı ağaçlarda,
her şey yetişiyordu. Burada insanlar da ağaçta yetişi-
yordu. İnsan ağaçlarının kocaman dümdüz dalları, et
rengi yaprakları vardı. Bu ağacın yemişleri altı ayak
boyunda çok sert kabuklu cevizlerdi. Bu cevizler ol-
gunlaştıkları zaman renkleri değişiyordu. O zaman
bunlar büyük bir özenle toplanıyor, gerekirse uzun
bir süre saklanabiliyordu. Sonra bir gün kaynar suya

atıldıkları zaman birkaç saat içinde kabukları kendiliğinden açılıyor, yeni ay insanları ortaya çıkıyordu. Her ayının doğuştan bir mesleği vardı. Bir cevizden çıkan kişi asker, başka bir cevizden çıkan filozof ya da ozan, bir başkasından çıkan din adamı, avukat ya da çiftçi oluyordu. Kabuğundan çıkan her ay insanı, hemen işine başlıyordu. Ama kabuğun dışından bakılınca, içerdekinin mesleğini kestirmek çok güç olduğundan, her zaman hiç umulmadık sonuçlarla karşılaşabiliyordu.

Ay insanları kafalarını sağ kollarının altında taşıyorlardı. Ellerinde de birer parmak vardı. Bir yolculuğa çıktıkları ya da çok sarsıntılı bir iş görmek zorunda oldukları zaman kafalarını evde bırakıyorlardı! Ya da bunun tersi oluyor, kafalarını yolculuğa gönderi-

yorlardı. Sözgelışı, ay yöneticileri öbür ülkelerdeki yenilikleri öğrenmek istedikleri zaman, yalnız kafalarını bir inceleme gezisine yolluyorlar, kafaları en son bilgilerle donanıp geri dönünceye değin, gövde evde bekliyordu.

Aylıların en ilginç yönünü unuttuyordum neredeyse. Karınlarını birer çanta gibi kullanıyordu aylılar. Canlarının istediğı her şeyi dolduruyorlardı karınlarına. İstedikleri zaman açıyor, istedikleri zaman kapatıyorlardı. Bu onlar için hiç de güç bir şey değildi. Çünkü ne mideleri, bağırsakları ne ciğerleri ne de yürekleri vardı. Boş bir torba gibiydi içleri.

Daha da güzeli, gözlerini istedikleri zaman çıkarıp ellerinde taşıyorlar, elde taşınan bu gözle de gene her şeyi istedikleri gibi görebiliyorlardı. Gözünü yitiren ya da bir kaza sonucu ezen, patlatan kimse, yeni bir göz alabiliyordu. İsteyen de komşusunun gözünü birkaç saatliğine ödünç alıyordu. Kimi zaman yeşil göz, kimi zaman mavi ya da sarı göz moda oluyor, göz satıcıları bu işten büyük bir kazanç sağlıyorlardı. Biz oradayken sarı göz modaydı.

Yaşlanan ay insanları bizim gibi ölmüyor, birden dağılıp havaya karışıyorlardı.

Bütün bu anlattıklarımı yadırgayanlar çıkabilir aranızda. Ama hepsinin doğru bir yanı vardır, en küçük kuşkusu olan bir kimse, aya kendisi giderek bütün bunları kendi gözüyle de görebilir. O zaman be-

nim de en azından öbür ay yolcuları kadar doğruyu söylediğime inanacaktır! Kuyruklu yalanlar sıralamaktan her zaman tiksinişimdir. Ne yapayım, elimde değil.

Ağzım kurudu bunca serüven anlatmaktan. Biraz şarapla boğazımı ıslatayım. On iki litrelik bardağımla. Haydi, sağlığınıza!